

Mobbing i barnehagen

fub

FORELDREUTVALGET
FOR BARNEHAGER

Barna er de mest verdifulle foreldrene har, og barns trivsel i egen hverdag er helt avgjørende for barnas utvikling og vekst og foreldrenes trygghet

Mobbing i barnehagen

Mobbing i barnehagen foregår på flere måter, bl.a. ved at barn plages eller stenges ute fra lek med og uten de voksnes tilstedeværelse. Når barn mobbes går de glipp av et godt fellesskap, lek og læring.

Forskningsrapporten *Hele barnet, hele løpet; Mobbing i barnehagen* (Lund m.fl. 2015), viser at både barn, ansatte og foreldre mener at det finnes mobbing i barnehagen. Det er likevel flere blant de ansatte enn foreldrene som sier at mobbing finnes. Foreldrene på sin side, har forventninger om at de ansatte stopper mobbing.

Samtidig sier en av fire ansatte og foreldre at mobbing i barnehagen ikke finnes, noe som er alvorlig fordi det innebærer at disse heller ikke vil oppdage og sette inn tiltak mot mobbing.

Rapporten bekrefter at lek og vennskap er det aller viktigste for barn i barnehagen, og i intervjuene med barna fremkommer det at barns opplevelse av vennskap og det å bli inkludert i lek er avgjørende for deres trivsel i barnehagen. De voksnes tilstedeværelse og engasjement i barnas lek, er derfor helt nødvendig.

I forskningsrapporten defineres mobbing slik:

«Mobbing av barn i barnehagen er handlinger fra voksne og/eller andre barn som krenker barns opplevelse av å høre til og å være en betydningsfull person for fellesskapet.»

Dette understreker at alle har et ansvar for å hindre at barn opplever å bli holdt utenfor.

FUB er opptatt av at opplevelsen til den som mobbes og hvordan det kjennes tas på alvor. Arbeidet mot mobbing må være et gjennomgående tema i barnehagehverdagen. I barnehagen legges grunnlaget for senere skolegang og yrkesliv. Å forebygge mobbing må derfor starte tidlig slik at barna utvikler gode holdninger og samspillsmønstre både her og nå og videre i livet.

FUB er part i *Partnerskap Mot Mobbing* som skal bidra til å styrke ledere, barnehager og å spre kompetanse og kunnskap.

«Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.»

(Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver)

Howdan ser mobbing mellom små barn ut?

Undersøkelser om barns trivsel i barnehagen viser at ca. 12 prosent av barna opplever å bli plaget daglig eller flere ganger i uken, kjennetegn på slik plaging er:

- utestenging fra lek og aktiviteter
- erting, bli ledd av, kalt sårende ting
- eiendeler blir ødelagt og gjemt bort
- slåing, dytting og lugging

«Vi mener at det å behandle barn med respekt betyr å ta deres subjektive opplevelsesverden på alvor ved å lytte, forstå, bekrefte og videreformidle den kunnskapen barn formidler fra sitt ståsted.» (Lund m. fl. 2015, s. 9)

Hva kan barnehagen og foreldrene gjøre?

Mobbing foregår gjerne utenfor de voksnes rekkevidde og kan være vanskelig å oppdage. Det er derfor nødvendig at de voksne er tett på og observerer barnas samvær og lek slik at de vet hva som foregår. De voksne må «ha på mobbebrillene» og ta ansvar for plaging og utestenging. Når mobbing oppdages må de voksne være tydelige og si vennlig i fra om at mobbing ikke aksepteres. For et barn som utsettes for mobbing er det viktig å få støtte og hjelp der og da.

Voksne kan også krenke barn med ord og handlinger. Ved å sette merkelapper på barn som for eksempel «sutrete» eller ved å gi noen barn mye oppmerksomhet, kan ansatte og foreldre være med å stigmatisere og forskjellsbehandle barn. De ansatte i barnehagen må ha et felles definert barnesyn, slik at grunnleggende verdier som respekt og god omsorg preger kommunikasjonen med barna.

Barna kan selv være med å skape et godt miljø i barnegruppa. Når de blir involvert i arbeidet med å skape et godt fellesskap kan barna sammen med de voksne lage regler for hvordan alle i barnehagen skal være mot hverandre. Barns medvirkning er nedfelt i barnehageloven § 3. *Barns rett til medvirkning*: «Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.»

«I lekende samspill med andre barn får barn mulighet til å uttrykke og kjenne at egen opplevelsesverden gjelds, og ved at den kan deles med andre rundt skaper den samtidig også fellesskap og tilknytning.» (Bae, 2005, s. 8)*

De voksne må:

- være sammen med barna slik at mobbing oppdages
- være nær nok til å se og høre
- være aktive, varme og engasjerte
- bry seg

I barnehagen kan personalet gjennomføre barnesamtaler, for å få vite noe om trivsel og samspillet i barnegruppen.

Det må jobbes systematisk med å fremme respekt og toleranse mellom barn i barnehagen. Holdningsfremmende arbeid i barnehagen kan langt på vei forebygge mobbing og diskriminering mellom barn, både i løpet av barnehagetiden og senere i barnas liv. Venenskap mellom barn er også en viktig forutsetning for å forebygge mobbing. Foreldre og ansatte har en svært betydningsfull oppgave med å tilrettelegge for og fremme venenskap mellom barna.

«Å forebygge, avdekke og håndtere mobbing må starte tidlig.»

(Meld. St. 19 (2015–2016) *Tid for lek og læring Bedre innhold i barnehagen.*)

Det å ha en venn og være en venn, er et godt arbeidsmål for arbeidet med barn i barnehagen. Vennskap beskytter mot mobbing.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Det er svært viktig at foreldrene involveres med en gang barnehagen får mistanke om at det forekommer mobbing. Like viktig er det at foreldrene melder i fra til barnehagen dersom de oppdager mobbing blant barna. Det er av vesentlig betydning at barn, foreldre og ansatte snakker sammen for å få slutt på mobbingen, og at de voksne lager en plan for hvordan dette kan forebygges, avdekkes og stoppes.

I tillegg til å følge opp eget barns trivsel og velvære, er det av stor betydning når foreldre bryr seg om andres barn og inkluderer dem i egen hverdag. Det kan gjøres ved å hilse på de andre barna i barnehagen, slå av en prat og invitere med andres barn hjem. Foreldrene kan også bidra til å fremme et godt miljø i barnehagen ved å snakke positivt om barnehagen, de ansatte og de andre barna og deres familier utenom barnehagetiden.

fub
Foreldreutvalget
for barnehager
www.fubhg.no
post@fubhg.no

Utgitt av Foreldreutvalget for barnehager (FUB) 2012, revidert 2017.